

שינוי מגמה בפסיקת בתי המשפט בתיקי המס

עו"ד ירון סבר, ראש מחלקת מיסים (משותף), גולדפרב זליגמן



רשות המסים: הווינרית האולטימטיבית של התביעות הייצוגיות

במספר פסקי דין שניתנו לאחרונה, פסק ביהמ"ש גמול ושכר-טרחה נמוכים עד הפסדיים לתובע ייצוגי נגד רשות המסים שזכה - ומנגד הוצאות גבוהות לתובע ייצוגי שהפסיד • מומחי מס: "מסתמנת מגמה מטרידה מאוד ובעייתית, שעלולה להנחית מכה אנושה לתמריץ להגשת תובענות ייצוגיות נגד רשות המסים מטעם משלמי המסים. ביהמ"ש מוותר על תיקוני עוולות שמבצעת הרשות"

ערעורי מס בעליון: נוקאאוט מוחץ לטובת רשות המסים

חבל על זמנם ועל כספם של הנישומים: מבדיקה שערך עו"ד יניב שקל, על התוצאות בערעורי מס שהוגשו לעליון, עולה כי בין יולי 2012 ליולי 2015 זכתה המדינה ביותר מ-90% מהתיקים

ידם על העליונה: המנצחת הגדולה בעליון - רשות המסים

אברהם הירשזון

ידם על העליונה: המנצחת הגדולה בעליון - רשות המסים

בחינה של פסקי הדין בענייני מיסוי בשנים האחרונות מעלה כי רשות המסים מנצחת את הנישומים ברוב המוחלט של התיקים המגיעים אל העליון

לא מרוצה משומת המס? לא בטוח שכדאי לפנות לביהמ"ש

דיני המס

רשות המסים: הווינרית האולטימטיבית של התביעות הייצוגיות

במספר פסקי דין שניתנו לאחרונה, פסק ביהמ"ש גמול ושכר-טרחה נמוכים עד הפסדיים לתובע ייצוגי נגד רשות המסים שזכה - ומנגד הוצאות גבוהות לתובע ייצוגי שהפסיד • מומחי מס: "מסתמנת מגמה מטרידה מאוד ובעייתית, שעלולה להנחית מכה אנושה לתמריץ להגשת תובענות ייצוגיות נגד רשות המסים מטעם משלמי המסים. ביהמ"ש מוותר על תיקוני עוולות שמבצעת הרשות"

רשות המסים היא אחת הרשויות "הווינריות" בבתי המשפט. לרוב היא מנצחת שם. על-פי מחקרים שנערכו בשנים האחרונות, הרשות זוכה במעל 80% מהמחלוקות בינה לבין נישומים המגיעות אל פתחיהם של בתי המשפט המחוזיים. בבית המשפט העליון, רשות המסים מוכתרת כ"ווינרית" האולטימטיבית, כאשר מעל 90%

המשפט העליון נגדה - נדחים

כלכליסט

"בשנים הקרובות לא נראה פסיקות לטובת נישומים"

עו"ד זיו שרון טען כי מאז המחאה החברתית השופטים "עברו ממקום של מס אמת וחירות הקניין למקום שבו קודם כל הכסף שייך למדינה". עו"ד יובל נבות הביע הסתייגות משלילת הפטור ממס למשקיעים זרים: "אני יכול להעיד שיש מאות מיליונים של כספים שלא זורמים לישראל רק בשל החשש ממדיניות זו"

נעמי צורף

08:02 12.12.19

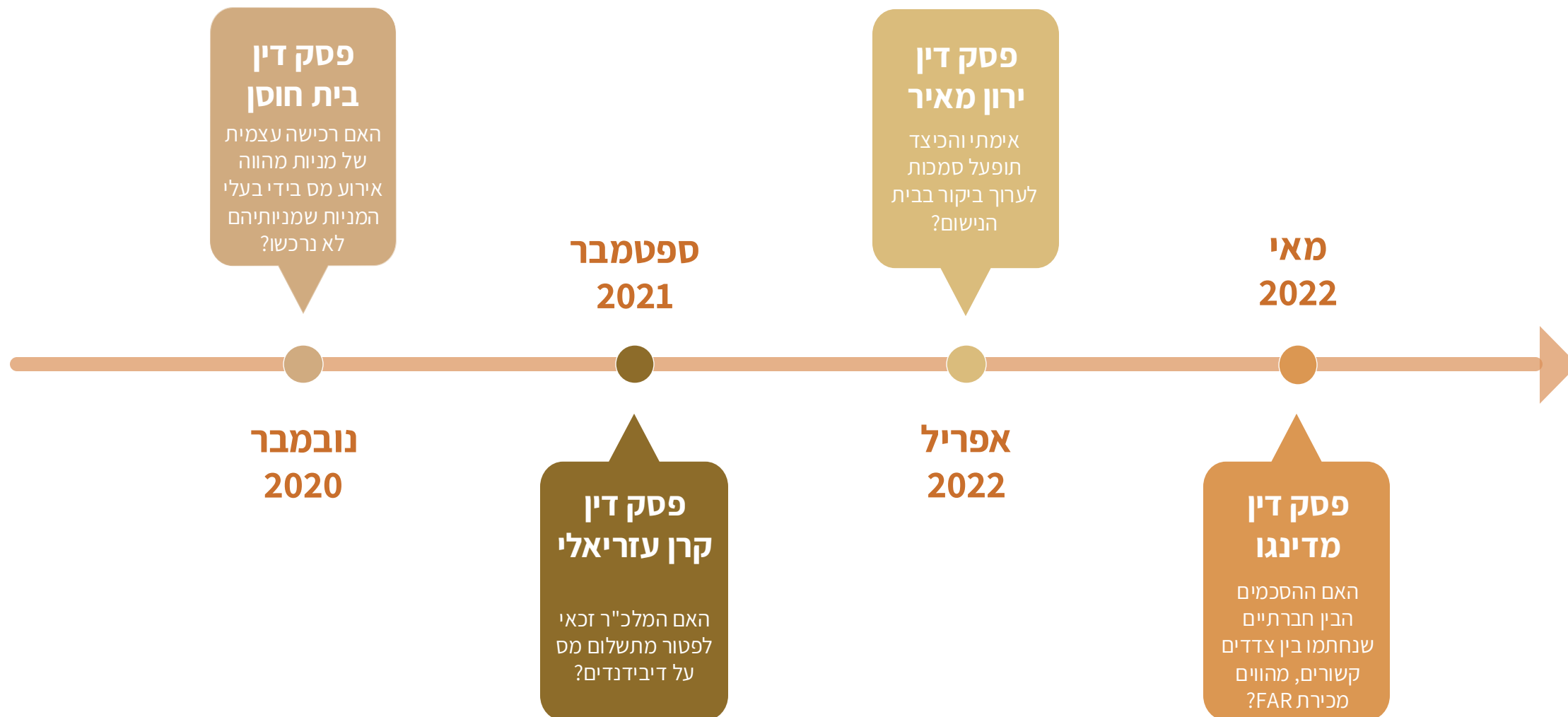
"המטרה שצריכה לעמוד לנגד עיניהן של
רשויות המס אינה לפלס לעצמן את הנתיב
הפרשני המוביל לגביית מס בשיעור הגבוה
ביותר האפשרי, **אלא לחתור לגביית מס אמת**
על פי לשונן של הוראות החוק ותכליתן"

השופט י' עמית

ע"א 3277/19 פקיד שומה ירושלים נ' סקמסקי (16.8.2021)



שינוי מגמה – נקודות ציון מרכזיות



אין רווח, אין מס: ביהמ"ש קבע - רכישה עצמית למניות אינה אירוע מס



דיני המס

אין רווח, אין מס: ביהמ"ש קבע - רכישה עצמית של מניות אינה אירוע מס

ביהמ"ש המחוזי בחיפה קבע, בניגוד לעמדת רשות המסים ופסיקת העבר, כי רכישה עצמית של מניות בחברה ע"י בעלי המניות האחרים אינה חייבת במס • מומחה מס: "פסק הדין מהפכני ותוקף חזיתית את עמדת רשות המסים"

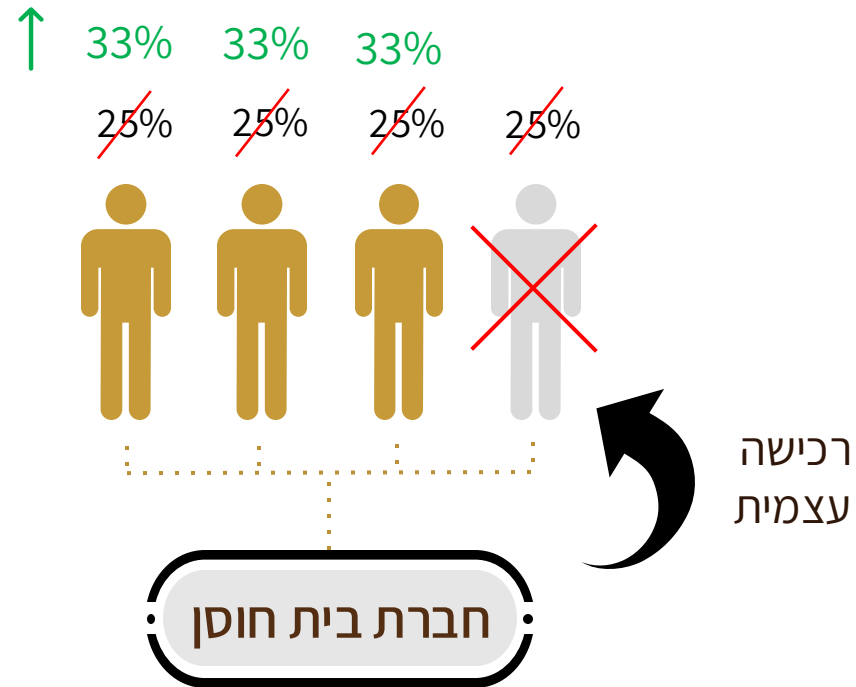
04.11.2020

אלה לוי-וינריב



פסק דין בית חוסן

ע"מ (חיפה) 71455-12-18 בית חוסן בע"מ נ' פקיד שומה עכו



האם הרכישה העצמית מקימה אירוע מס בידי בעלי המניות הנותרים?

?

פסק דין בית חוסן – פסיקת בית המשפט המחוזי (כב' השופטת אורית ויינשטיין)

ע"מ (חיפה) 71455-12-18 בית חוסן בע"מ נ' פקיד שומה עכו



✓ לאור עיקרון המימוש, עלייה בשיעור החזקה אינה סיבה לחיוב במס רכישה עצמית אינה מהווה מימוש של רווח בידי בעלי המניות שמניותיהם לא נמכרו

✓ "התעשרות" במקרה של רכישה שאינה פרו-רטה מוטלת בספק אע"פ ששיעור החזקתם עלה, שווי החברה ירד בסכום אותו שילמה החברה למוכר

✓ קביעה עקרונית בדבר היווצרותו של אירוע מס ראוי שתעוגן על ידי המחוקק ולא על ידי עמדה פרשנית כזו או אחרת של רשות המסים

✓ בחירת הנישום במתווה עסקי דל מס – אינה פסולה כשלעצמה דווקא טענת רשות המסים נועדה להגדיל, באופן מאולץ, את תוצאות המס בעסקה

הפסד לרשות המסים: קרן עזריאלי תהיה פטורה מתשלום מס על דיבידנדים

הרשות דרשה מהעמותה, זרוע התרומות והצדקה של קבוצת הנדל"ן המניב עזריאלי, לשלם מס על דיבידנדים שהיא מקבלת תודות למניות הקבוצה (5.69%) שהוריש לה דוד עזריאלי. בית המשפט קיבל את עמדת עזריאלי וקבע: "הערמת קשיים עלולה לגרום לאפקט מצנן לניסיונות דומים לחיזוק עמותות פילנתרופיות"

תומר גנון 15:11, 13.09.21



פסק דין קרן עזריאלי

ע"מ (תל אביב-יפו) 59050-01-20 קרן עזריאלי (ישראל) ע"ר נ' פקיד שומה תל אביב 5



דיבידנדים בסך
57 מיליון ₪

לטענת פקיד השומה

מקור ההכנסות מדיבידנד אותן קיבלה הקרן הוא
בחברה עסקית שבשליטתה



ההכנסות חייבות במס

לטענת קרן עזריאלי

כמוסד ציבורי היא זכאית לפטור ממס על הכנסות
מגופים בהם אינה בעלת שליטה (סעיף 9(2) לפקודה)



ההכנסות פטורות ממס

האם קרן עזריאלי בעלת שליטה בקבוצת עזריאלי? **?**

פסק דין קרן עזריאלי – פסיקת בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ירדנה סרוסי)

ע"מ (תל אביב-יפו) 59050-01-20 קרן עזריאלי (ישראל) ע"ר נ' פקיד שומה תל אביב 5



**"עסקינן בתיק שלו
אדנים רעועים וטוב היה
לו שעה לאמירותיי
באופן שהיה נמנע
מניהול ההליך**

שנוהל על חשבון הליכים
אחרים הראויים להתברר"

אדנים רעועים



**"העניין פשוט ואין צורך
בפלפולים כאלה ואחרים
מצד רשות המסים על
מנת לנסות ולצייר תמונה
שאיננה כזו**

הערמת הקשיים והניסיון
לקעקע מתווה זה עלולים
לגרום לאפקט מצנן ביחס
לניסיונות דומים לחיזוק
עמותות פילנתרופיות"

החשש מאפקט מצנן



**"נעשה ניסיון מבורך
להעניק עצמאות כלכלית
לקרן מבלי שהדבר ישפיע
על התנהלותה העסקית
של קבוצת עזריאלי**

זאת ע"י מניות המבטיחות זכות
לדיבידנדים מבלי שהועברה
זכות ההצבעה הנובעת מהן"

עצמאות כלכלית



**"הטענה כי הקרן בעלת
שליטה בקבוצת עזריאלי
איננה מתיישבת עם השכל
הישר ועם שורת ההיגיון**

ואני תמהה שרשות המסים
התעקשה לנהל הליך שלם
בסוגיה זו"

הגדרת בעל שליטה

ביקור הכתע של פקיד השומה שעלה לרשות המסים 100 אלף שקל



מסים

ביקור הכתע של פקיד השומה בבית הנישום שעלה לרשות המסים 100 אלף שקל

שופטת ביהמ"ש המחוזי הטילה 100 אלף שקל הוצאות על רשות המסים לאחר שקיבלה טענה של תושב חוזר כי פקיד שומה אילת קיים ביקור פתע לא דרוש בביתו • בוטלה גם השומה שהוצאה לנישום על הכנסות של מיליונים מחו"ל

אלה לוי-וינריב 28.04.2022



פסק דין ירון מאיר

ע"מ (באר שבע) 21579-01-20 ירון מאיר נ' פקיד שומה אילת

פקיד השומה ערך ביקור
פתע בבית הנישום

x לא מילא "דוח ביקורת"
כנדרש בחוק
x בפועל, לא מצא כל ראיה



תושב חוזר

:

חברה זרה

דיבידנדים



לטענת פקיד השומה

בשל פועלו של הנישום בחברה, יש
לסווג את ההכנסה מדיבידנד
כהכנסה מ'יגיעה אישית' (מס שולי)

במסגרת סמכויותיו רשאי פקיד השומה
לערוך ביקור בבית הנישום, והביקור
הוצדק בטענה שהנישום בחר לנכות
חלק מהוצאות הבית מהכנסתו, ולפיכך
נדרש לבחון שאכן מתנהל עסק בביתו

לטענת הנישום

כתושב חוזר, לפי סעיף 14(ג) לפקודה,
זכאי על הכנסה מדיבידנד
לפטור ממס

בנוסף, במסגרת הליכי השומה, ובפרט
לאור הביקור המפתיע של פקיד השומה
בביתו, נהג בו פקיד השומה בבריונות,
בחוסר הגינות ובחוסר תום לב

האם רשאי פקיד השומה להגיע לביתו של אדם ללא הודעה מראש, ולכפות עליו לענות על שאלות בנוגע למחלוקת מס אזרחית שמתנהלת ביניהם?

פסק דין ירון מאיר – פסיקת בית המשפט המחוזי (כב' השופטת יעל ייטב)

ע"מ (באר שבע) 21579-01-20 ירון מאיר נ' פקיד שומה אילת

✓ הסמכות לערוך ביקור בבית הנישום נועדה לצורך עריכת ביקורת ניהול ספרים, היכן שזו דרושה והכרחית, **ולא כדי לאתר ראיות ואינדיקציות לטענות שונות**

✓ על פקיד השומה למלא אחר **הדרישות הפרוצדורליות** הנדרשות ובכללן מילוי טופס ביקור

✓ על פקיד השומה **הנטל להוכחת קשר סיבתי** בין הפעלת הסמכות לצורך בביקור כשלעצמו

✓ את הסמכות לערוך ביקור בבית הנישום יש להפעיל **בהוגנות, בסבירות ובמידתיות**, וזאת תוך שזו תופעל בכפוף לכך **"שהדבר דרוש לצרכי הביקורת, או שקיים צורך לעריכת הביקורת במקום"**, זאת לנוכח הפגיעה המשמעותית הכרוכה בהפעלת הסמכות כאמור בזכויות היסוד של הנישום



רשות המסים דרשה מסטארט-אפ 170 מיליון שקל. מה פסק ביהמ"ש?



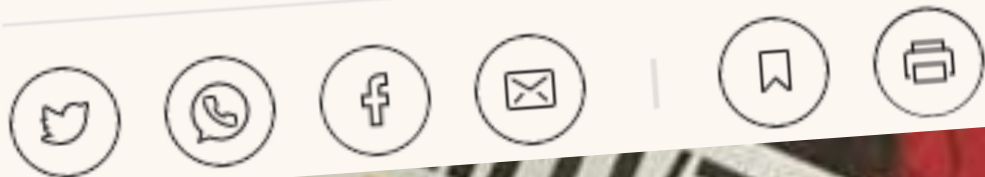
דיני המס

רשות המסים הפסידה 170 מיליון שקל, הסטארט-אפים זכו בהכרעה עקרונית

בית המשפט המחוזי בת"א ביטל שומת מס שערך פקיד השומה עפולה לחברת מדינגו, ובדרך הוציא פסיקה נוספת לטובת חברות הסטארט-אפ בסוגיה המוכרת כ"שינוי מודל עסקי" בעת אקזיט

10.05.2022

אלה לוי-וינריב



פסק דין מדינגו

ע"מ (תל אביב-יפו) 53528-01-16 מדינגו בע"מ נ' פקיד שומה עפולה

אפריל
2010

מניות החברה נרכשו
ע"י קבוצת רוש תמורת
\$160M במועד העסקה

נובמבר
2010

נחתמו הסכמים בין-
חברתיים בין החברה
לחברות קשורות בקבוצה

- ✓ החברה תספק לקבוצה שירותי
מו"פ, שיווק, תמיכה, ייצור ואריזה
(Cost+ 5%)
- ✓ החברה תעניק לקבוצה רישיון לא
בלעדי לשימוש בקניין הרוחני
שפותח על ידה עד אותה עת
(תמלוגים בשיעור 2% מהמכירות נטו)



האם ההסכמים מהווים מכירת FAR?

2012

נמסרה הודעה לעובדי
החברה כי פעילותה
תיפסק עד סוף 2013

כך קרה בפועל

2013

החברה מכרה את הקניין
הרוחני הישן שלה לקבוצה
תמורת \$45M

בהתאם דיווחה על רווח הון
ושילמה את המס החל

פקיד השומה קבע -
ההסכמים מהווים מכירת ה-FAR של
החברה כבר ב-2010. שוויו נגזר
מהתמורה - \$160M



פסק דין מדינגו – פסיקת בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ירדנה סרוסי)

ע"מ (תל אביב-יפו) 53528-01-16 מדינגו בע"מ נ' פקיד שומה עפולה

האם ההסכמים הבין-חברתיים לכשעצמם, במנותק מכך שהם נחתמו בין צדדים קשורים, מהווים מכירת FAR?

ביהמ"ש ניתח את הפונקציות, הנכסים והסיכונים בחברה לאחר החתימה על ההסכמים וקבע כי ה-FAR נותר בחברה ולא הועבר.

- בית המשפט מתח ביקורת על עמדת פקיד השומה – "לשיטת המשיב, נראה כי, אפריורית, כל הסכם רישיון ומו"פ בין חברות שעוסקות בתחום אמור להיות חשוד כהסכם מכר בתחפושת." על מנת לקבוע עמדה שכזו יש צורך בהוראת חוק מפורשת, וכיוון שאין הוראה כזו אין מקום לקבל את עמדת רשות המסים.
- "אך מן ההיגיון הוא, כי רוש כבעלת מניות תתווה את מדיניותה של המערערת", בלי כל קשר להסכמים הבין-חברתיים, וכי "אין בכך כדי להוביל בהכרח למסקנה כי מכאן ואילך לא מתקיימות במערערת פונקציות משמעותיות ושהמערערת לא אחראית על ניהול ענייניה באופן שוטף".

פסק דין מדינגו – פסיקת בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ירדנה סרוסי)

האם יש בקשר בין הצדדים כדי להשפיע על אפיון ההסכמים ולקבוע כי למעשה מדובר בעסקת מכירת FAR?

ביהמ"ש ציין כי "בהתאם לקווי ההנחיה של ה-OECD, אין להתערב באפיון העסקה בניגוד להסכמים אלא בנסיבות יוצאות דופן, בהן ההסכמים מופרכים מיסודם, או שהם אינם מאפשרים בשום אופן קביעת מחיר לפי עקרון אורך הזרוע".

- פקיד השומה אינו יכול לטעון כי אפיון ההסכמים בהכרח הושפע מכך שנחתמו בין צדדים קשורים.
- בית המשפט מתח ביקורת על כך שפקיד השומה בחן את החלופות שעמדו בפני החברה במבט לאחור.
- בית המשפט דחה את טענת רשות המסים לפיה לא היה הגיון עסקי מבחינת החברה לכניסה להסכמים הבין-חברתיים.

A close-up of two hands shaking in a firm grip. The hand on the left is wearing a white shirt cuff, and the hand on the right is wearing a dark suit sleeve. In the background, a city skyline with many lit-up skyscrapers is visible under a dark sky. A thin horizontal gold line is positioned above the title.

תודה רבה!

עו"ד ירון סבר, ראש מחלקת מיסים (משותף), גולדפרב זליגמן ושות'
yaron.sever@goldfarb.com

